

MANGLEHORN

(MANGLEHORN)

W KINACH OD 26 CZERWCA 2015

DYSTRYBUCJA W POLSCE

Al. Wojska Polskiego 41/43, 01-503 Warszawa
tel.: (+4822) 536 92 00, fax: (+4822) 635 20 01
e-mail: gutekfilm@gutekfilm.pl www.gutekfilm.pl

MANGLEHORN MANGLEHORN

Reżyseria

David Gordon Green

Scenariusz

Paul Logan

Muzyka

Explosions in the Sky

David Wingo

Montaż

Colin Patton

Zdjęcia

Tim Orr

W rolach głównych :

Al Pacino
Holly Hunter
Chris Messina
Harmony Korine
Natalie Wilemon
Edrick Browne

A.J. Manglehorn
Dawn
Jacob
Gary
Clara Massey
Rudolf

Producenci

Molly Connors
David Gordon Green
Lisa Muskat
Derrick Tseng
Christopher Woodrow

Produkcja

Worldview Entertainment
Dreambridge Films
Muskat Filmed Properties
Rough House Pictures

USA

rok produkcji: 2014

czas trwania: 97 min.

1.85 – Dolby Digital

Kolor

OPIS FILMU

Angelo Manglehorn (Al Pacino) nigdy nie pogodził się z utratą kobiety, która była miłością jego życia. Żyje samotnie, pogrążony we wspomnieniach, większą bliskość czując do swojego kota niż do ludzi, których spotyka na co dzień. Przed laty sprowadził się do małego miasteczka, gdzie niewielu mieszkańców zna tajemnice z jego przeszłości. Jedyne osoby, z którymi utrzymuje sporadyczne kontakty, to zajęty karierą syn (Chris Messina) oraz zamieszany w podejrzone interesy dawny uczeń (twórca „Spring Breakers” Harmony Korine).

Raz w tygodniu Manglehorn celebrowa swój mały rytuał: odwiedza lokalny bank, w którym pracuje intrygująca go kobieta (nagrodzona Oscarem za rolę w „Fortepianie” Holly Hunter). Para samotników nawiązuje nić porozumienia, ale gdy dzielący ich dystans zacznie maleć, Manglehorn niespodziewanie znajdzie się na emocjonalnym rozdrożu. Będzie zmuszony dokonać wyboru między bezpiecznym życiem w cieniu przeszłości a nieznanym, które może przynieść każdy nowy dzień.

David Gordon Green, jeden z najciekawszych amerykańskich reżyserów młodego pokolenia, zastąpił z kameralnych filmów wyróżniających się wyobraźnią i wrażliwością. Tym razem z legendarnego aktora, pamiętanego z ról w „Ojcu chrzestnym”, czy „Zapachu kobiety”, udało mu się wydobyć poruszającą i pełną ciepła kreację, bazującą na niuansach i detalach. „Manglehorn” jest niczym późne piosenki Leonarda Cohena, co więcej, głos Al Pacino do złudzenia przypomina głęboki bas piosenkarza. To poruszający portret skrywającego uczucia mężczyzny, któremu życie postanowiło dać jeszcze jedną szansę.

GŁOSY PRASY

Manglehorn to jedna z najlepszych ról w karierze Al Pacino.

– THE GUARDIAN

Nowy film z Al Pacino podbił publiczność festiwalu w Wenecji. Legendarny aktor daje tu popis swoich nieograniczonych możliwości.

– THE OBSERVER

Najlepsza od lat rola Pacino.

– VARIETY

„Manglehorn” to spełniony film (...). Tytułowa postać to jedna z najbardziej nietypowych ról w karierze Pacino, a jednocześnie jedna z jego najlepszych. Nie można oderwać od niego oczu. Talent reżysera Davida Gordona Greena rozwinął się w ostatnich latach, a „Manglehorn” to najbardziej ambitny obraz w jego karierze.

– INDIEWIRE

MANGLEHORN

Angelo J. Manglehorn prowadzi życie samotnika. Na zewnątrz to zwyczajna codzienność wypełniona otwieraniem zamków ludziom, którzy zgubili klucze, karmieniem kotki Fanny, delectowaniem się wątróbką z cebulą w pobliskiej knajpce i cotygodniowymi rozmowami z zaprzyjaźnioną kasjerką w banku. Ale życie wewnętrzne Manglehorna to zupełnie inna historia. To człowiek z tajemniczą przeszłością i złamanym sercem, wysyłający od 40 lat, dzień po dniu, listy do swojej wielkiej, straconej miłości. Clara – „ta, która odeszła” – jest jedyną osobą, przy której może w pełni wyrazić swoje skomplikowane i pełne cierpienia życie emocjonalne. Manglehorn każdego dnia z wahaniem otwiera skrzynkę na listy – strzeżoną przez gniazdo pszczoł – by sprawdzić, czy może tym razem Clara mu odpisała.

Projekt „Manglehorn” miał swój zadziwiający początek w 2012 roku, kiedy reżyser David Gordon Green przygotowywał się do realizacji filmu reklamowego. Miał w nim wystąpić Al Pacino, ale słynny aktor zaczął się wahać. – *Wszyscy bardzo chcieli, żebym się w nim pojawił, ale mi trudno było ugryźć ten temat* – wspomina. Na pomoc wezwano Greena. – *Poleciałem na spotkanie z Pacino i próbowałem delikatnie go namówić, żeby jednak wystąpił* – mówi reżyser. – *To była bardzo dramatyczna chwila. Na jednym końcu stołu on, na drugim ja* – dodaje Pacino.

Ostatecznie aktor nie wystąpił w tej reklamówce, ale Green wykorzystał to niezwykle spotkanie, by przyjrzeć się z bliska legendzie filmu. – *Całkiem zabawnie było go słuchać, mówiącego w ten jego charakterystyczny sposób, kiedy próbował podjąć decyzję* – wspomina. – *Nagle dostrzegłem w nim postać, którą chciałem, żeby zagrał. Miała ona łączyć elementy z życia Ala i bohaterów, w których się wcielił, a ja uwielbiałem ich, gdy dorastałem. Zanim Green wyszedł ze spotkania, powiedział jeszcze: myślę, że najlepiej dla ciebie, gdybyś nie wystąpił w tej reklamie. Ale zrobimy razem film.* – *Z jakiegoś powodu to spotkanie było dla Davida znaczące* – dodaje aktor.

Green wspomina także pewną rozmowę podczas festiwalu filmowego w Nantucket. – *Podszedł do mnie starszy mężczyzna, miał koło siedemdziesiątki, i zaczął mówić o tym, czego w życiu żałuje, że zostawił kiedyś miłość swojego życia. I choć osiągnął wielki sukces, to nigdy nie był szczęśliwy, bo dokonał złego wyboru. Wziąłem sobie do serca tę opowieść i postanowiłem połączyć ją z pomysłem na film z Alem Pacino* – mówi reżyser.

Paul Logan, przyjaciel z dzieciństwa i sąsiad Greena, jest wziętym scenarzystą, ale razem współpracowali rzadko. – *W zasadzie to pracował u mnie tylko jako asystent producenta przy „Drodze przez Teksas”. Wziął na plan Paula Ruda i Emile Hirscha – zauważyła reżyser. – Ale bardzo podoba mi się to, co robi jako scenarzysta. Jego teksty nie wydają się napisane, jak ze scenopisarskiego podręcznika, są naturalne. No i nie dał się sformatować systemowi. Do tego jest wielkim fanem kina i Pacino, więc zapytałem go „Nie spróbowałbyś napisać czegoś dla Ala?”.*

– *Byłem jego fanem, od kiedy w wieku 9 lat zobaczyłem „Pieskie popołudnie” – wspomina scenarzysta. – Po tym jak trzy lata później obejrzałem „Ojca chrzestnego”, miałem już na jego punkcie obsesję.*

Wskazówka Greena dla Logana była prosta. – *Spotkaliśmy się na urodzinach dzieciaka Davida. David właśnie wrócił ze spotkania z Pacino – opowiada scenarzysta. – Powiedział mi: musisz się z nim spotkać, musisz coś dla niego napisać. Coś co będzie nazywało się „Manglehorn”. Chcę, żeby to było o Alu Pacino tęskniącym za miłością, którą stracił.*

Ten dziwny tytuł był z kolei pamiątką po tym, jak Green uciekał przed huraganem w Północnej Karolinie, podczas kręcenia dla HBO serialu „Mogło być gorzej”. – *Skończyłem zagubiony w małej miejscinie zwanej Teachey, przez którą przebiegała ulica Mangle Horne Road. Tak spodobała mi się ta nazwa, że chciałem ukraść tabliczkę z nią. A ulica nazywała się tak na pamiątkę Mangle Horna, człowieka, który przy niej mieszkał. Pomyślałem, że to świetny tytuł filmu. Spodobał się on też Loganowi. – Od razu pojawiły się w mojej głowie obrazy. Wyobraziłem sobie starego, rannego dinozaura, jakąś starożytną postać.*

Wkrótce potem Logan poleciał razem ze swoimi przyjaciółmi z zespołu Explosions in the Sky do Europy, by towarzyszyć im w trasie koncertowej jako oświetleniowiec. Ich muzyka znalazła się w filmie, a Logan w czasie tej dwutygodniowej podróży napisał scenariusz.

Green, który skończył wtedy produkcję filmu „Joe”, wysłał tekst do Pacino. Aktor z entuzjazmem wyraził się o scenariuszu i zaprosił reżysera na spotkanie w Los Angeles, by omówić szczegóły. – *Moją pierwszą myślą było: co do diaska zobaczył on we mnie podczas tej rozmowy o reklamie, że pomyślał o mnie w kontekście tego projektu? – śmieje się Pacino. – Siedzieliśmy i długi czas rozmawialiśmy. Alowi spodobała się ta postać i dostrzegł w niej drobne nawiązania do jego kariery i życia, na których mi i Paulowi zależało – dodaje reżyser.*

Choć Pacino nie znał poprzednich filmów Greena, szybko przekonał się do jego wizji. – *To wyjątkowy filmowiec – mówi aktor. – Kiedy pokazał mi „Drogę przez Teksas”, pomyślałem, że to ktoś o oryginalnym głosie. David jest artystą, a nie tylko rzemieślnikiem. Aktor taki jak Pacino miał oczywiście dość gęsto zapełniony terminarz i ciężko było znaleźć w nim miejsce na podróż do Austin, gdzie miały odbyć się zdjęcia. Nie chciał jednak stracić takiej roli. – Poprzesuwałem trochę terminy – mówi. – Bardzo wierzyłem w Davida.*

KIM JEST A. J. MANGLEHORN?

Patrząc na wypełnione rutynowymi czynnościami życie Manglehorna, trudno sobie wyobrazić, by kiedykolwiek był kimś innym niż ślusarzem. A może nie był?

Podczas tworzenia historii postaci Green i Logan rozważali wariant, w którym Manglehorn mógł wcześniej prowadzić żywot przestępcy. – *Wyobrażaliśmy go sobie jako figurę wręcz legendarną. To mogłaby być postać, którą Al grał w „Strachu na wróble”, ale 40 lat starsza – opisuje ją Logan. – Ktoś kto w młodszych latach miał spore ambicje, ale wybory przez niego dokonywane kosztowały go relację z bliskimi.*

– Jednym z pytań, nad którym długo się zastanawialiśmy, było: dlaczego Clara mogła go zostawić?
– mówi Green – Może dlatego, że wybrał los przestępcy zamiast niej? Ale kiedy zaczęliśmy pisać, zrozumieliśmy, że będzie on bardziej wiarygodny, jeśli jego życie wcale nie będzie wyjątkowe.

– Jest sugestia, że wcześniej miał on zupełnie inne życie – zauważa Pacino. – I to ono doprowadziło go do bycia ślusarzem. Nosi jeden kolczyk, ma dziwne przyzwyczajenia. Ale David uznał, że widz nie musi tego koniecznie wiedzieć. Wystarczy przeświadczenie, że dawno temu był w tym mężczyźnie konflikt, coś co sprawiło, że musiał ruszyć przed siebie, uciec przed czymś i znalazł się w tym miasteczku, ciesząc się swoistą wolnością. To człowiek zdolny do miłości, ale też mocno poraniony.

Manglehorn nie dba specjalnie o siebie. Żyje w skromnie urządzonej domu, po którym walają się puszki po piwie. – To nie jest człowiek lubiący dobrze zjeść – śmieje się Green. – Siedzi ciągle w tym samym fotelu, ma bezbarwną kanapę i je bezbarwne jedzenie. Położoną po sąsiedzku restaurację odwiedza, kiedy nie ma już innego wyboru.

– Manglehorn to człowiek, który poddał się rutynie – mówi Logan. – Chodzi do tej samej pracy, do tej samej restauracji, do tej samej kasjerki w tym samym dniu tygodnia, pisze listy o tej samej porze. Najprawdopodobniej właśnie to pozwala mu trzymać się w ryzach. To taka siatka zabezpieczająca, dzięki której idzie przez życie.

Dom Manglehorna nie jest taki, który Green i scenograf Richard A. Wright sobie początkowo wyobrażali. – Szukaliśmy czegoś bardziej wystawnego i wyjątkowego jednocześnie – wyjaśnia Wright. Miejsce, które znaleźli – przeciętnie od domu Greena – okazało się zupełnie inne. Mały dom o geometrycznych kształtach i dziwnych dodatkowych elementach, które dobrze współgrały z osobowością Manglehorna. – Kiedy znaleźliśmy ten dom – wspomina Logan – od razu powiedzieliśmy: tak, to jest to miejsce.

Dom Manglehorna jest słabo umeblowany, a w zasadzie prawie w ogóle nie ma w nim mebli (IKEA nie było w okolicy, gdy bohater ostatni raz wybrał się po meble). Jest dość zniszczona kanapa, stary kuchenny stół, odkurzacz pamiętający lata 70. – To facet, którego nie interesuje to, co współczesny świat ma mu do zaoferowania – mówi Wright. – Ma tylko to, co jest mu niezbędne w codziennym życiu, nic więcej. Posiada natomiast odtwarzacz płyt, którego ciągle używa. Jego kolekcja płyt składa się z albumów Tootsa Thielemansa, mistrza harmonijki.

Zanim zabrali się za urządzenie lokacji, Wright i Green przyprowadzili do domu Pacino. – *Nim cokolwiek przestawiliśmy, Al i David spędzili pół dnia po prostu chodząc po tym miejscu – wspomina scenograf. – Al był bardzo pomocny. Od razu wczuł się w postać i mówił, gdzie co powinno stać. Dostrzegł nawet miejsce przy oknie, w którym Manglehorn chętnie by siadał.*

W mieszkaniu nie ma za dużo światła. To raczej jaskinia albo szafa, w której można się schować i zamknąć. – *Chciałem, żeby było ciemno, żeby podkreślić nastrój i odnieść się do mrocznej przeszłości bohatera – mówi operator Tim Orr. – Trudno do końca poznać tego faceta.*

Pokój, w którym Manglehorn spędza sporo czasu, pozostawiono wręcz wyobraźni widzów. To jego Sekretny Pokój, w którym znika, gdy otrzymuje list od Clary. Dostępu do niego bronią dobrze zamknięte drzwi i pozostaje tajemnicą do końca filmu. – *Spodobał nam się pomysł miejsca, które pozostaje nieodkryte – wyjaśnia Green. – Chcieliśmy, by bohater mógł w nim znikać, by mieć chwilę na refleksję i potem wracać do świata – dodaje Logan. – To jego świątynia, konfesjonał, wizyta na grobie bliskiego. Wiedziałem, że to dla niego coś niesamowicie osobistego i intymnego.*

LISTY DO CLARY

Przez cały film, gdy Manglehorn jest zajęty nużącym otwieraniem zamków i karmieniem kota, słyszymy z offu słowa zupełnie innego człowieka, mówiącego z głębi swojego bólu i samotności językiem bliskim poezji. Używającego słownictwa, po które nie sięga w normalnym życiu.

To słowa, które Manglehorn pisze w listach do kobiety o imieniu Clara, kiedyś miłości jego życia, tej części życia, której najwyraźniej nigdy nie zapomniał. – *Ona sprawiała, że wierzył, że wszystko będzie dobrze – mówi Logan. – Ale dokonał wyboru, po którym ona odeszła. Dopiero wtedy zdał sobie sprawę z tego, kim dla niego była i ile dla niego znaczyła. Minęły lata, a on cały czas żyje przepelniony żalem.*

Manglehorn w swojej pogoni za rutynową egzystencją ożenił się, spłodził syna i robił wszystko, co wydawało mu się, że mężczyzna powinien robić. – *Jego życie stało się jednak toksyczne i pęknięte, bo cały czas myślał o Clarze – tłumaczy Pacino. Green dodaje: to człowiek, który stracił serce i musiał zbudować wokół siebie mur, żeby odciąć się od emocji. Boi się tego, co czuje, boi się swoich namiętności i siebie. Odciął się od samego siebie.*

Natomiast każdego dnia pisze o swoich uczuciach w listach do Clary. Dopiero wtedy naprawdę się otwiera. – *To jego wewnętrzny monolog przeznaczony dla niego samego. Tak sobie radzi z depresją, na którą cierpi – wyjaśnia Pacino. – Cały czas coś łączy go z tą kobietą. Problem polega na tym, że nie ma między nimi prawdziwego połączenia.*

– *Wysyła te listy wszędzie – mówi Logan. – Tak jakby wkładał je do butelek i wrzucał do morza. Nie ma pojęcia, gdzie teraz mieszka ta kobieta. Nie wie nawet, czy jeszcze żyje. Ale dla niego to sygnał S.O.S.: „wróć i ocal mnie, bo jest ze mną źle”.*

– *Co ciekawe, to pomaga Manglehornowi – zauważa Green. – Facet gada do ściany. W ten sposób może się otworzyć, dać upust emocjom, ale bez ryzyka, bo nikt nie słucha, nikt nie odpowiada. To bardzo ułatwia. A po każdym liście, który wraca, następny jest jeszcze bardziej wypełniony emocjami.*

Manglehorn żyje wyobrażonym życiem z Clarą, podczas gdy w rzeczywistości jego relacje się rozsypują. – *Gdzieś jest inna wersja jego samego, która żyje w romantycznym związku z tą, którą utracił. I tylko on ją zna.*

– *Upiększanie przeszłości – główny temat „Manglehorna” – nie jest wcale takie niezwykle – mówi Logan. – Dla niego czas, który spędził z tą kobietą, to czas, kiedy żył pełnią życia. Kiedy go opuściła, zabrała ze sobą cały urok świata. Myślę, że wielu ludzi ma podobnie. Nie cieszymy się chwilami, które właśnie przeżywamy, ale kiedy miną, przesadnie je idealizujemy.*

NOWY POCZĄTEK

Jednym ze stałych punktów tygodnia w życiu Manglehorna jest piątkowa wizyta w banku. Nasz bohater za każdym razem udaje się do okienka, w którym przyjmuje ta sama kasjerka – ładna, ciepła kobieta o imieniu Dawn, grana przez Holly Hunter. Tych dwoje prowadzi niezobowiązujące, choć znaczące rozmowy, najczęściej o ich zwierzętach. Dawn uważnie słucha Manglehorna i daje mu rodzaj przyjaźni, której nie znajduje nigdzie indziej.

Na wiele sposobów Dawn jest przeciwieństwem Manglehorna. – *Zastanawiałem się, co byłoby antytezą naszego bohatera – mówi Logan. – Może ktoś, kto niczego nie zapisuje na papierze? Dawn nie spędza czasu w swojej głowie. Zamiast tego cieszy się prawdziwym życiem, nie chowa się za barierami.*

– *Inspiracją był „Harold i Maude” – dodaje Green. – Ona jest promykiem słońca w tym ciemnym, ponurym życiu Manglehorna.*

To właśnie atrybuty jej bohaterki przekonały Holly Hunter do tej roli. – *Zakochałam się w jej woli życia – przyznaje słynna aktorka. – To nie jest wyjątkowa kobieta. Ale ma w sobie tyle miłości, którą okazuje ludziom w pracy i poza nią. W przeciwieństwie do Manglehorna nie zamknęła się na życie. Wszystko wydaje jej się możliwe. Nie kieruję się lękiem, jest otwarta, czuje się wciąż młoda. Dawn zdecydowanie częściej mówi „tak” niż „nie”. To jest zupełnie niesamowite. Kiedy jest się starszym coraz trudniej mówić „tak”. Człowiek jest wypalony, zna doskonale smak odrzucenia. Życie potrafi okrutnie się z nami zabawić, ale Dawn ma chyba mniej blizn niż inni, bo potrafiła zaakceptować te trudniejsze chwile.*

SYLWETKA REŻYSERA

David Gordon Green urodził się w 1975 roku w Little Rock w stanie Arkansas. Jest absolwentem The North Carolina School of the Arts. Już jego debiutancki film, „George Washington”, wzbudził zainteresowanie krytyki i festiwali filmowych na całym świecie. Kolejne, a były wśród nich kameralne niskobudżetowe dramaty, jak i zupełnie szalone komedie z gwiazdorską obsadą, udowodniły, że Green jest jednym z najciekawszych współczesnych reżyserów. Obecnie przygotowuje swój nowy pełnometrażowy film – „Our Brand Is Crisis” z Sandrą Bullock w roli głównej.

Wybrana filmografia reżyserska:

2000 Sztama / George Washington
2003 Dziewczyny z krwi i kości / All the Real Girls
2004 Mroczne dziedzictwo / Undertow
2007 Śnieżne anioły / Snow Angels
2008 Boski chillout / Pineapple Express
2011 Wasza wysokość / Your Highness
2011 Facet do dziecka / The Sitter
2013 Droga przez Teksas / Prince Avalanche
2013 Joe
2014 Manglehorn

SYLWETKI AKTORÓW

Al Pacino jest jednym z najwybitniejszych i najpopularniejszych współczesnych amerykańskich aktorów, a jego dorobek, zarówno filmowy jak i sceniczny, zupełnie wyjątkowy. Urodził się we wschodniej części nowojorskiego Harlemu, a dorastał na Bronksie. Uczęszczał do słynnej School of Performing Arts, z której w wieku lat 17 przeniósł się do Herbert Berghof Studio, gdzie jego nauczycielem aktorstwa był Charles Laughton. W końcu trafił do Actors Studio i poznał swojego mentora, legendarnego pedagoga Lee Strasberga.

Między 1963 a 1969 rokiem Pacino doskonalił swój aktorski warsztat występując w niezliczonych sztukach teatralnych. Jego off-broadwayowskim debiutem była rola w „Hello Out There” Williama Saroyana w 1963, potem pojawił się m.in. w „Why is a Crooked Letter” w 1966 roku (nagroda Obie), „The Indian Wants the Bronx” (kolejna Obie i nagroda za najlepszego aktora sezonu 1967-68). Na Broadwayu zadebiutował natomiast w sztuce „Does a Tiger Wear a Necktie”, która to kreacja przyniosła mu w 1969 roku jego pierwszą nagrodę Tony. Rok później Pacino miał już w swoim dorobku drugie takie wyróżnienie za „The Basic Training of Pavlo Hummel” oraz tytułową rolę w „Ryszardzie III” Szekspira. W kolejnych dekadach aktor ugruntowywał swoją sławę tytana sceny występami m.in. w „American Buffalo” Davida Mameta w latach 80., czy „Hughie” Eugene'a O'Neill'a oraz „Salome” Oscara Wilde'a w latach 90. W 2011 wcielił się w Shylocka w szekspirowskim „Kupcu weneckim” i otrzymał nominację do nagrody Tony, a w 2013 zachwycił publiczność i krytyków rolą Shelleya Levine'a w „Glengarry Glen Ross” Davida Mameta.

Pierwszą główną rolą Pacino w filmie był występ w „Narkomanach” z 1971 roku, a już kilka miesięcy później Francis Ford Coppola wybrał go do, jak się okazało przełomowej, roli w „Ojcu chrzestnym”. Ta kreacja przyniosła mu pierwszą nominację do Oscara. Kolejnych sześć lat przyniosło aż cztery kolejne nominacje za role w filmach „Serpico”, „Ojciec chrzestny II”, „Pieskie popołudnie”, „...i sprawiedliwość dla wszystkich”. Podczas swojej długiej i owocnej kariery Pacino wystąpił jak do tej pory w blisko 50 filmach, wśród których warto wymienić „Człowieka z blizną”, „Morze miłości”, „Donniego Brasco”, „Życie Carlita”, „Gorączkę” (po raz pierwszy pojawił się tu

wspólnie na ekranie z inną aktorską ikoną Robertem DeNiro), „Męską grę”, czy „Informatora”. Za role w „Dicku Tracym”, czy „Glengarry Glen Ross” otrzymał kolejne nominacje do Oscara, a nagrodę tę otrzymał za kreację pułkownika Franka Slade'a w „Zapachu kobiety” z 1992 roku. Stawał też po drugiej stronie kamery reżyserując „Sposób na Szekspira”, czy „Chinese Coffee”.

Al Pacino występował również w produkcjach telewizyjnych. Współpraca z HBO zaowocowała znakomitymi rolami: Roya Marcusa Cohna w adaptacji „Aniołów w Ameryce” i doktora Jacka Kevorkiana w „Jack, jakiego nie znacie”, za które to występy aktor otrzymał zarówno Złote Globy, jak i nagrody Emmy. Kolejne nominacje do tych wyróżnień przyniosło mu wcielenie się w legendarnego producenta muzycznego Phila Spectora w produkcji Davida Mameta.

Pacino jest laureatem nagrody im. Cecila B. DeMille'a za całokształt osiągnięć aktorskich, otrzymał także analogiczne wyróżnienie od Amerykańskiego Instytutu Filmowego oraz odznaczenie za zasługi dla amerykańskiej sztuki od Prezydenta Baracka Obamy.

Wybrana filmografia aktorska:

1971 Narkomani / The Panic in Needle Park
1972 Ojciec chrzestny / The Godfather
1973 Strach na wróble / Scarecrow
1973 Serpico
1974 Ojciec chrzestny II / The Godfather: Part II
1975 Pieskie popołudnie / Dog Day Afternoon
1979 ...I sprawiedliwość dla wszystkich / ...And Justice for All
1980 Zadanie specjalne / Cruising
1983 Człowiek z blizną / Scarface
1989 Morze miłości / Sea of Love
1990 Dick Tracy
1990 Ojciec chrzestny III / The Godfather: Part III
1991 Frankie i Johnny / Frankie and Johnny
1992 Glengarry Glen Ross
1992 Zapach kobiety / Scent of a Woman
1993 Życie Carlita / Carlito's Way
1995 Gorączka / Heat
1996 Ludzie miasta / City Hall
1997 Donnie Brasco
1997 Adwokat diabła / The Devil's Advocate
1999 Informator / The Insider
1999 Męska gra / Any Given Sunday
2002 Bezsenność / Insomnia
2003 Rekrut / The Recruit
2003 Anioły w Ameryce / Angels in America (TV)
2004 Kupiec wenecki / The Merchant of Venice
2005 Podwójna gra / Two for the Money
2007 Ocean's 13 / Ocean's Thirteen
2012 Twardziele / Stand Up Guys
2013 Salome / Salomé
2014 The Humbling
2014 Manglehorn
2015 Danny Collins

Holly Hunter jest uznaną aktorką filmową i teatralną. Wielokrotnie nagradzono ją za znakomite i różnorodne role skomplikowanych wewnętrznie, silnych kobiet.

Urodziła się w 1958 roku w Conyers w stanie Georgia. Uzyskała dyplom wydziału dramatycznego na Carnegie Mellon University w Pittsburghu, po czym przeniosła się do Nowego Jorku. Swoją szansę otrzymała, gdy wraz z dramaturg Beth Henley zostały uwięzione w windzie. Henley obsadziła aktorkę w swojej sztuce „Zbrodnie serca” oraz „The Miss Firecracker Contest”.

Na ekranie Hunter zadebiutowała w 1981 roku w horrorze „Podpalenie”, a po przeprowadzce do Los Angeles w 1982 roku zaczęła pojawiać się w filmach telewizyjnych. W 1984 roku zagrała drugoplanową rolę w filmie „Szybka zmiana”, a jeszcze w tym samym roku po raz pierwszy pojawiła się w filmie braci Coen. Było to „Śmiertelnie proste”, gdzie użyczyła głosu sekretarce Helene Trend. Sukces przyszedł w roku 1987, kiedy Hunter zagrała w filmie „Telepasja”, za który otrzymała pierwszą

nominację do Oscara dla najlepszej aktorki pierwszoplanowej oraz Srebrnego Niedźwiedzia podczas Festiwalu Filmowego w Berlinie. Następnie aktorka wystąpiła w filmie „Miss fajerwerków” oraz przyjęła propozycję Stevena Spielberga, by wystąpiła w ostatnim filmie z Audrey Hepburn w obsadzie, „Na zawsze” z 1989 roku. Chwilę później aktorka pojawia się w telewizyjnej produkcji „Bez wyroku”, za którą otrzymuje nagrodę Emmy oraz nominację do Złotego Globu.

Rok 1993 przynosi aktorce role w „Fortepianie” w reżyserii Jane Campion, oraz w „Firmie” Sydneya Pollacka. Za kreacje w tych filmach aktorka otrzymuje dwie nominacje do Oscara w jednym roku, w dwóch kategoriach: najlepsza aktorka pierwszoplanowa (za „Fortepian”) i najlepsza aktorka drugoplanowa (za „Firmę”). Rola niemej Ady McGrath, wychowującej samotnie córkę Florę (Anna Paquin) w filmie Campion oprócz Oscara przyniosła aktorce nagrodę BAFTA, Złoty Glob oraz Złotą Palmę dla najlepszej aktorki podczas Festiwalu Filmowego w Cannes.

Następnie aktorka zagrała w filmach „Psychopata”, gdzie wystąpiła u boku Sigourney Weaver i Dermota Mulroneya, „Wakacje w domu” w reżyserii Jodie Foster, „Życie mniej zwyczajne” Danny'ego Boyle'a z Ewanem McGregorem oraz Cameron Diaz, ponownie u braci Coen w „Bracie, gdzie jesteś?”, czy razem z Susan Sarandon i Dustinem Hoffmanem w „Mili księżycowego światła”. W 2003 wyprodukowała i wystąpiła w „Trzynastce”, co przyniosło jej kolejną nominację do Oscara dla najlepszej aktorki drugoplanowej.

W 2004 roku Hunter użyczyła głosu Elastynie w filmie animowanym studia Pixar „Iniemamocni”. Od 2007 roku aktorka występuje w serialu dramatycznym stacji TNT „Ocalić Grace”, gdzie wciela się w postać kontrowersyjnej detektyw Grace Hanadarko. Za rolę w tym serialu Hunter otrzymała nominacje do nagrody Emmy, Złotego Globu oraz nagrody Gildii Aktorów Filmowych.

Wybrana filmografia aktorska:

1981 Podpalenie / The Burning
1987 Arizona Junior / Raising Arizona
1987 Telepasja / Broadcast News
1989 Miss fajerwerków / Miss Firecracker
1989 Na zawsze / Always
1991 Jedna runda / Once Around
1993 Fortepian / The Piano
1993 Firma / The Firm
1995 Psychopata / Copycat
1995 Wakacje w domu / Home for the Holidays
1996 Crash: Niebezpieczne pożądanie / Crash
1997 Życie mniej zwyczajne / A Life Less Ordinary
1998 Pełnia życia / Living Out Loud
2000 Bracie, gdzie jesteś? / O Brother, Where Art Thou?
2003 Skazany na wolność / Levity
2003 Trzynastka / Thirteen
2004 Iniemamocni / The Incredibles
2005 Ciało za milion / The Big White
2012 Jackie
2012 Bez kompromisów / Won't Back Down
2014 Manglehorn